

Sosiaali- ja terveysministeriö
Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@stm.fi

Viite: VN/22050/2020 // STM 143:00/2020

Rajatun lääkkeenmääräämisen erikoispätevyysjaoston lausunto koskien lääkkeen määräämisestä annetun STM:n asetuksen liitteen 1 muuttamista

Rajatun lääkkeenmääräämisen erikoispätevyysjaoston kokoaa yhteen sairaanhoitajat, terveydenhoitajat ja kättilöt, joilla on oikeus rajattuun lääkkeenmääräämiseen. Jaostossa on tällä hetkellä (22.10.2020) yhteensä 473 jäsentä.

Rajatun lääkkeenmääräämisen erikoispätevyysjaoston näkemyksen mukaan asetuksen liitteen 1 muuttamiseksi tehdyt ehdotukset ovat perusteltuja ja erittäin tarpeellisia.

Silmän sidekalvon märkäiseen tulehdukseen käytettävien lääkeaineiden ikärajan poisto on perusteltu ja kannatettava muutosehdotus palvelujen sujuvuuden näkökulmasta. Näitä lääkeaineita määrättiin lääkkeenmääräämisoikeuden omaavien sairaanhoitajien toimesta 7–8 vuoden ajan, ilman ongelmia. Varsinkin päivystystyössä sairaanhoitajien työpanos lasten märkäisten sidekalvotulehdusten hoitamisessa oli aikaisemmin merkittävä. Nyt lääkärin työpanosta on jouduttu kohdentamaan tähän tehtävään ja se on ollut pois vakavammin sairastuneiden potilaiden tutkimisesta ja hoidosta. Ikärajan poistaminen sujuvoittaa ja nopeuttaa lapsipotilaiden silmätulehduksen hoitoa myös neuvoloissa. Iso osa silmätulehduspotilaista on pieniä lapsia. Näitä lapset on nyt pitänyt osassa organisaatioita ohjata terveyskeskuksen vastaanotolle, koska neuvolassa ei ole aina lääkäriä paikalla.

Raskauden ehkäisyvalmisteiden osalta luonnoksen ehdotus on perusteltu ja tarpeellinen. Ehkäisyneuvoloissa toiminta on hidastunut ja hankaloitunut, kun jo aikaisemmin reseptin määräämisen piiriin kuuluneita valmisteita ei ole ollut nyt käytettävissä.

Tyypin 2 diabeteksen hoidossa käytettävät yhdistelmävalmisteet. Näiden lääkkeiden osalta jaosto näkee muutoksen perusteltuna ja tarpeellisena, sillä diabetespotilaita ohjataan yleisesti sairaanhoitajan vastaanotolle. Näin määräaikaivastaanotolla havaittu lääkitykseen liittyvä muutostarve voidaan hoitaa ilman, että potilasta joudutaan siirtämään lääkärin vastaanotolle.

Rajatun lääkkeenmääräämisen kehittämisehdotuksia

Hoidon sujuvuuden ja kokonaisvaltaisuuden turvaamiseksi olisi syytä pohtia myös perusvoiteiden reseptien uudistamisen ikärajaa. Esimerkiksi siedätyshoidossa tai hoitajavastaanotoilla käy paljon lapsia, joiden ihon kunnon sairaanhoitajan voisi tarkistaa ja jatkaa lääkitystä sen sijaan, että laitetaan reseptistä uusintapyyntö lääkärille, joka ei lasta useimmiten edes ole tavannut.

Määrättävissä olevien rokotteiden määrää tulisi lisätä sekä niiden määrääminen tulisi mahdollistaa puhelinhaastattelun tai etävastaanoton perusteella.

Käypä hoito -suositusten mukaiseen, nykyaikaiseen tyypin 2 diabeteksen hoitoon tarvittaisiin myös muita uudempia, sairaanhoitajan uudistettavissa olevia lääkkeitä. Insuliinilääkkeiden lisääminen uudistettaviin lääkkeisiin sujuvoittaisi hoitoa avoterveydenhuollossa. Etenkin diabeteshoitajan työtä tekeville tämä olisi tärkeää kokonaisvaltaisen hoidon näkökulmasta.